

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmae Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De peccato periurij, & de duabus speciebus eius. Cap. IIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46161](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46161)

peccatis dicuntur verba malitię: vel quia sunt contra bonitatem Dei, dum beneficium Dei volunt attenuare: vel quia ille qui excusat se, Deum vult infamare; dum culpam suam in Deum vertitur refundere: vt Adam Genes. 3. quando dixit domino: Malum quam dedisti mihi sociam, dedit mihi de ligno, & comedi. Quia ipse defendit quod omnes persequi deberent, peccatum scilicet.

¶ De diuersis modis excusandi peccatum.

Et notandum quod multis modis solent homines peccatum excusare vel defendere. Alij propter infirmitatem carnis contra illud Eccl. 5. Ne dederis os tuum, vt peccare facias carnem tuam. Alij multitudine peccantium, iuxta illud Eccl. 32. Peccatum homo vitabit correctionem, & secundum voluntatem suam ueniet comparatione. Illis vero, qui se excusant in multitudine peccantium, dici potest illud: Non minus ardebunt qui cum multis ardebunt. Imo maior ignis erit secundum quod plura ligna erunt in igne: quia secundum ligna syluę exardescet ignis, vt legitur Eccl. 28. Contra hunc modum excusationis est illud Eccl. 33. Non sequeris turbam ad faciendum malum. Turbam sequitur qui eam imitatur. Et Ecc. 7. Ne pecces in multitudine ciuitatis. Alij vero excusant se per nobilitatem suam, qui magis de decus faciunt nobilitati suę, quando rei vilissimę & immundissimę de ea scutum faciunt. Immundissima res est peccatum. Turpius est nobilitate sua peccatum defendere, quam si aliquis miles clypeo suo vile sterquilinum protegeret. Alij vero excusant se per inuentum suam, qui videntur dicere, quod inuentum suam a diabolo teneant, cum credant diabolo in inuentum esse seruendum.

¶ De peccato periurij, & de duabus speciebus eius. CAP. 111

Equitur de peccato periurij. Et notandum quod duę sunt species periurij. Vna est iuratio peruersa, alia est iuramentum transgressio. Ad derestationem vero secundę speciei periurij notandum est quod ille qui iuramentum licitum facit, ipse quale laqueum ad collum suum ponit. iuxta illud Prover. 6. In laqueum es verbis oris tui, & captus propriis sermonibus. Quādo vero iuramentum licitum transgredieretur, ipse laqueo illo quale in manibus se strangulat. Potius expediret ei quod solum modo captus esset, & quod laqueo ad collum suum posito ipse strangularetur, quam quod iuramentum licitum transgredieretur.

¶ De duodecim qua debent retrahere hominem a peccato periurij.

De alia verò specie iuramenti notandum, q̄ xxi. sunt quæ deberent homines cohibere à peccato illo. ¶ Primum est, quòd ille qui scienter peierat, in primo periurio suo manum illà diabolo dat, qua ipse tangit Euangelium, vel qua tangit manum illius cui iurat, & donec ipse pœniteat de periurio illo, manus illa diaboli est, & quodocunque se manu ista signat, hoc facit manu diabolica, & cibus, quem manu illa signat, manu diaboli signatur. ¶ Secundum est hoc, quia cum alia peccata fugiant, & quasi timeant res sacras, peccatum periurij non timet eas, sed illis appropinquat. Si quis vult fornicari, si est intra ecclesiã, ipse exit inde, si est in cœmeterio, ipse exit inde, si propinquus est cœmeterio, vel ecclesiã, elongat se ab eis. Ille vero qui vult peierare, intrat ecclesiã, si ipse erat extra, intrat ad altare & committit peccatum periurij, quandoque super altare, quãdoque super Euangelium, quandoque super ipsum corpus Christi, quod horrendum est dictu. Mirum est quomodo ipsa terra eum non absorbet, vel quomodo angeli qui assistunt circa corpus Christi eum nõ perimunt. Ipse etiam diabolus timet res sacras, & quasi reueretur, quod non facit ille qui periurat. ¶ Tertium est hoc, q̄ ille qui peierat, fur & sacrilegus esse videtur. Contrectat enim tem alienam inuito domino, & rem sacram, quia nomen domini sanctum assumit contra prohibitionem illam Exod. 20. Non assumes nomen Dei tui in vanum. ¶ Quartum est hoc, q̄ ipse falsarius est. Si quis sigillo alicuius domini sibi cõmisso ad confirmandam aliquam veritatem, vteretur ad aliud confirmandu, ipse falsarius iudicaretur. Et si faceret hoc de sigillo domini Papæ, ipse esset excõmunicatus ipso iure, nec posset absolui ab episcopo suo. Sic quum Deus permiserit hominibus vt assumãt nomen suum ad confirmationem veritatis, si vrantur nomine ipsius ad confirmationem falsitatis, ipsi falsarij sunt, & quo ad Deum excõmunicati excõmunicatione illa quæ dicitur 1. ad Corin. 16. Si quis nõ amat dominum Iesum Christum, anathema sit. ¶ Quintum est hoc, q̄ ille qui scienter peierat, ipse præter morem alioru peccantium vult Deum inuoluere in peccato suo. Cum enim iurare, secundu Augustinum, sit Deum in testem adducere, cum ipse iurat falsum, ipse vult adducere Deu ad testificandum falsum. Talis in quantum in se est, vult maius malũ facere Christo, vt videtur, quã eius crucifixores. Ipsi enim intulerunt Christo tantu malum pœnæ. Ipse verò vult eũ inuoluere in malum culpæ, quod deterius est. Ipse vult facere reputari Deum deceptorem, dum in nomine eius quasi per ma-
num

num eius, vult homines seducere, quod genus peccati non legimus commissum fuisse etiam a diabolo, licet diabolus mendax sit, & pater eius, & per mendacium homines seducat: non tamen legimus quod ipse iuramentum mendacio addat, ut melius possit seducere, sicut faciunt illi qui peierant. ¶ Sextum est hoc, quod cum in nomine Iesu flectatur omne genu caelestium, terrestrium, & infernorum: ut legitur ad Philip. 2. ille qui peierat, quum in nomine Iesu Christi contumeliam Deo faciat, deterior videtur esse illis, qui in inferno sunt, qui in nomine eius genua flectere dicuntur. ¶ Septimum est hoc, quod cum homo per haec torquetur peccata peccat, & talis in nomine domini peccet, ipse in nomine domini merito punietur: ut cum illud inuocauerit, non exaudietur, & cum ad illud fugerit, non protegetur, quum aliis hominibus nomen domini refugium sit: iuxta illud Prou. 18. Turris fortissima, nomen domini: ad ipsam currit iustus, & saluabitur. ¶ Octauum est hoc, quod periurium enumeratur inter ea, quae dominus odit, Zach. 8. ubi sic legitur: Vnusquisque malum contra vicum suum ne cogitatis in cordibus vestris, & iuramentum mendax ne diligatis: omnia enim haec sunt quae odi, dicit dominus. ¶ Nonum est maledictio, quae est super periuros, & in praesenti & in futuro. vnde Zacha. 5. Vidi hominem, &c. Et subditur: Et dixit ad me dominus. Haec est maledictio quae egreditur super fidei omnis terrae: quia omnis fur, sicut ibi scriptum est, iudicabitur. Et omnis iurans ex hoc similiter iudicabitur. Educam illum, dicit dominus exercituum, & veniet ad domum furis, & ad domum iurantem in nomine meo mendaciter, & commorabitur in medio domus eius, & consumet eum, & ligna eius & lapides. ¶ Decimum est hoc, quod peccatum istud replet hominem iniquitate. vnde Eccl. 23. vir multum iurans replebitur iniquitate, & non ascendet a domo illius plaga. In fine huius verbi tangitur peccatum periurorum in praesenti. ¶ Undecimum est hoc, quod periurus perdit Deum, dum iurat. Perdit etiam iustitiam siue fidem suam. Repellitur enim post periurium a testimonio: claudit etiam ingressum regni caelestis. vnde in Psalmo: Quis ascendet in montem Domini, aut quis stabit in loco sancto eius? Et subditur: Qui non iurauit in dolo proximo suo. Ibi per contrarium innuitur, quod ille qui iurat in dolo proximo suo, non intret. ¶ Duodecimum est hoc, quod sacra scriptura propter magnum periculum periurij, adeo dissuadet iuramentum, quod quibusdam visum est, quod iuramentum omnino prohibeat. vnde Matt. 5. Ego autem dico vobis non iurare, neque per caelum neque per terram, &c.

¶ Septim

¶ *Septem quæ sacra scriptura dissuadet circa iuramentum.*

EST notandum quod circa iuramentum septem dissuadentur in sacra scriptura. ¶ Primum est, appetitus iurandi, siue affectio. vnde Iaco. 5. Ante omnia fratres mei nolite iurare, neque per cælum, neque per terram, neque per aliud quodcunque iuramentum. Sic autem sermo vester, est, est, non, non, vt non sub iudicio decidatis. Secundum est assiduitas iurandi. vnde Eccl. 23. Iurationi nõ assuescat os tuum. Multi sunt casus in illa. Et iterum: Nominatio Dei non sit assidua in ore tuo. ¶ Tertium est, iurare ex leui causa vel nulla. Vnde Deut. 5. Non vsurpabis nomen Dei tui frustra: quia non erit impunitus qui super re vana illud assumpserit. Tria alia, quæ dissuadentur circa iuramentum sunt, falsitas eius quod iuratur, subita iuratio, & iuratio iniusta, quæ per oppositum innuitur Ierem. 4. vbi sic legitur: Iurabis, Viuit dominus in veritate, & in iudicio, & in iustitia. ¶ Septimum est, iurare per creaturas. vnde Matthæi quinto, Ego autem dico vobis non iurare omnino: neque per cælum, quia thronus Dei est: neque per terram, quia scabellum pedum eius est. Ideo autem dissuadetur iurare per creaturas, ac assiduitate sic iurandi labantur homines in idololatriam.

De peccato mendacij.

C A P. V.

SEQUITUR de peccato mendacij. De quo hoc ordine dicemus. Primo dicemus quid sit mendacium, & ponemus ea quæ possunt valere ad detestationem huius peccati. Secundo tangemus aliquid de diuersis diuisionibus mendacij.

¶ *Quid sit mendacium secundum Augustinum, & de his quæ faciunt ad eius detestationem.*

EST autem mendacium secundum Aug. falsa significatio vocis cum intentione fallendi. ¶ Ad detestationem huius peccati, Primo possunt valere verba sacra scriptura quæ dissuadet nobis mendacium. Vt est illud Eccl. 4. Ne accipias faciẽ aduersus faciẽ tuam, nec aduersus animam tuam mendacium. Faciẽ aduersus faciẽ suã accipit, qui veritate exclusa à corde suo, quæ est Dei similitudo, falsitatem, quæ diaboli est faciẽ, assumit. & Eccl. 7. Noli amare mendaciũ. & post in eodem cap. Noli velle mentiri omne mendaciũ. ¶ Secundo potest valere ad detestationem huius peccati hoc, quod peccatum istum est diabolicum. Primum enim mendaciũ dixit diabolus, Gen. 3. Nequaquã morti mini. vnde Io. 8. legitur de diabolo: Cũ loquitur mendacium, ex propriis loquitur: quia mēdax est & pater eius. Ipse est pater mendacij, quia primus inuentor est, & pater eius, scilicet hominis

nis